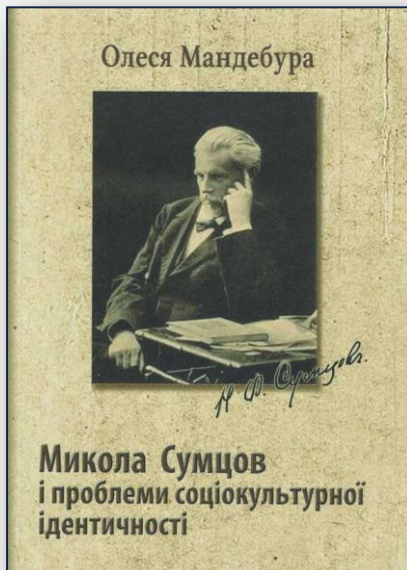
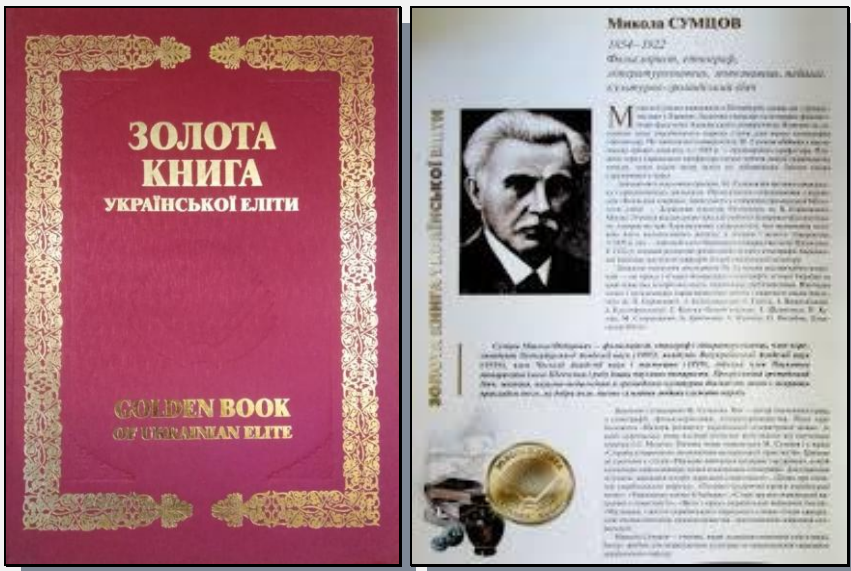

Микола Сумцов — ім'я, що звучить у серці Сум

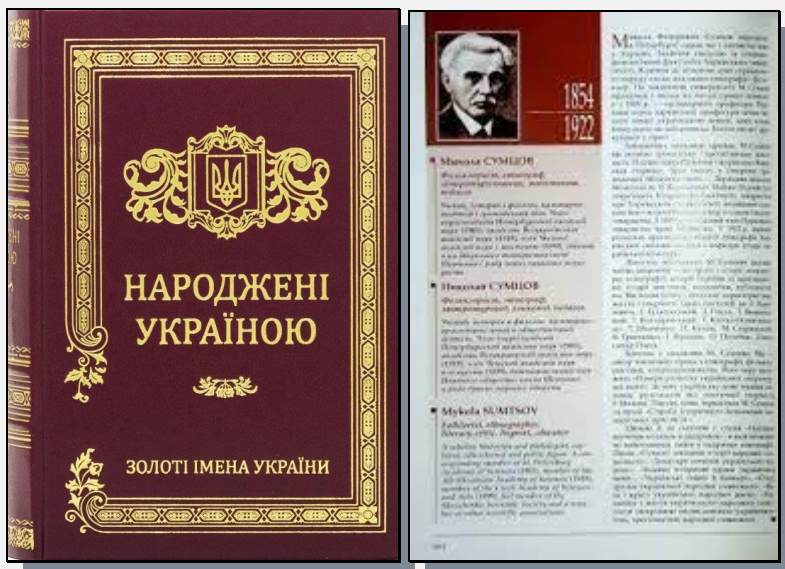
Довідкові матеріали

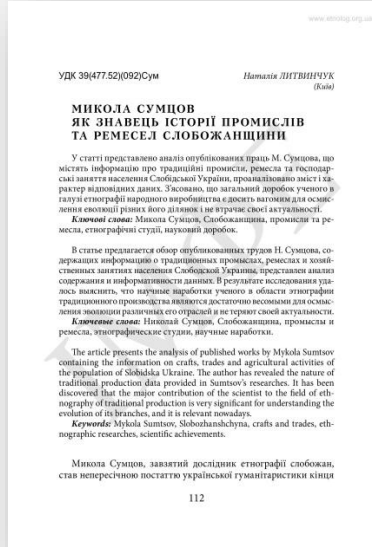
Мандебур О. Микола Сумцов і проблеми соціокультурної ідентичності : монографія. К. : ІПіЕНД, 2011. 276 с.

Микола Сумцов (1854–1922) фольклорист, етнограф, літературознавець, мовознавець, педагог, культурногромадський діяч // Золота книга української еліти : інформаційно-іміджевий альманах : у 6 т. Київ : Євроімідж, 2001. Т. 2. С. 440–441.

Микола Сумцов (1854–1922) фольклорист, етнограф, літературознавець, мовознавець, педагог // Народжені Україною : меморіальний альманах : у 2 т. Київ : Євроімідж, 2002. Т. 2. С. 584–585.

[Литвинчук Н. Микола Сумцов як знавець історії промислів та ремесел Слобожанщини // Знакові постаті вітчизняної гуманітаристики в національнокультурному самоствердженні України : збірник статей Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 25 травня 2017р. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2017. С. 112–117.](#)

[Хіріна, А., та Сошнікова, О. \(2024\). Микола Сумцов – постать у контексті часу // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки», 38, 145-158.](#)

Праці М.Ф. Сумцова

[Сумцов М. Ф. Слобожане : Історично-етнографічна розвідка. Харків : Видавництво «Союз», 1918. 240 с.](#)

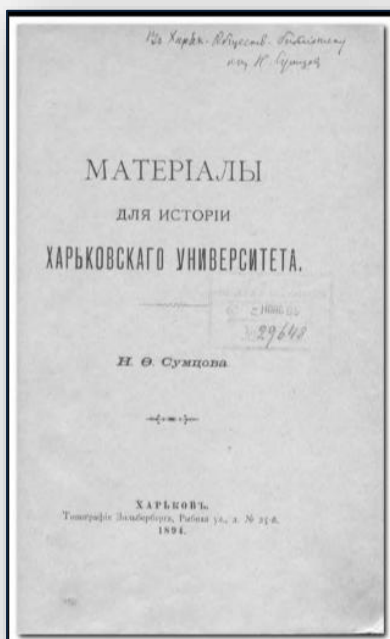
[Сумцов Н. Ф. Малюнки з життя українського народного слова. Харків : Друк. "Печатне Діло", 1910. 144 с.](#)

Сумцов Н. Ф. Литературная родня рассказа гр. Л. Н. Толстого "Чем люди живы".
Харьков : Типография Губернского Правления, 1896. 8 с. Переклад назви: Літературна рідня оповідання гр. Л. М. Толстого «Чим люди живуть».

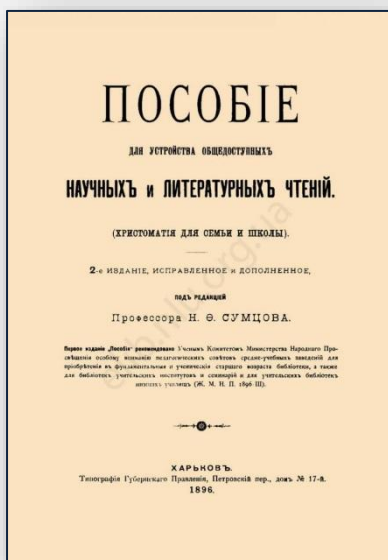
Сумцов Н. Ф. К вопросу о составлении руководства для студентов Императорского Харьковского Университета. Харьков : Тип. Губернского Правления, 1897. 7 с. — Отдельные оттиски из Сборника Харьковского Историко-Филологического Общества 1897 г. Переклад назви: Щодо питання про склад керівництва для студентів Імператорського Харківського Університету.

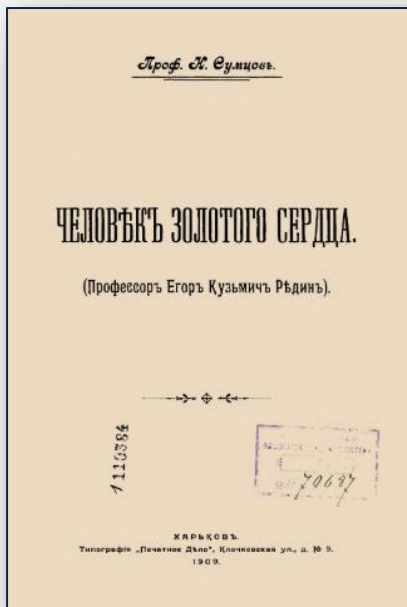
Сумцов Н. Ф. Материалы для истории Харьковского университета / [соч.] Н. Ф. Сумцова. Харьков : Тип. Зильберберга, 1894. 35 с. — Библиогр. в тексте.

Сумцов Н.и Ф. Діячі українського фольклору. Харків : Печатне діло, 1910. 37 с.

Пособие для устройства общедоступных научных и литературных чтений : хрестоматия для семьи и школы / под ред. Н. Ф. Сумцова. Харьков : Издание Педагогического отдела Харьковского историко-филологического общества, 1895 (Типография Губернского Правления). – XIV, 264 с. Переклад назви: Посібник для влаштування загальнодоступних наукових і літературних читань : хрестоматія для сім'ї і школи.

Сумцов Н. Ф. Человек золотого сердца. (Профессор Егор Кузьмич Редин). Харьков :
Типография "Печатное дело", 1909. 63 с. Переклад назви: Людина золотого серця.
(Професор Єгор Кузьмич Редин).

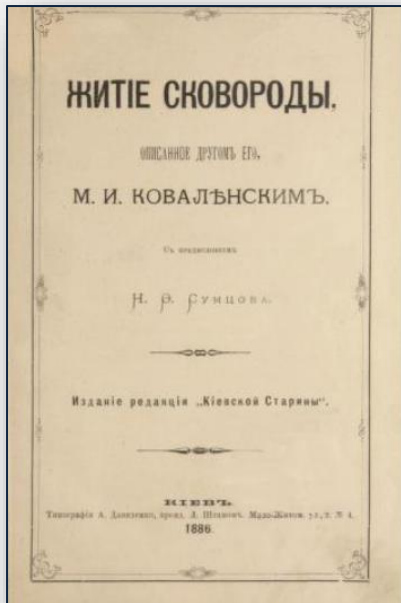
Сумцов Н. Ф. Столетие Юрьевского бывшего Дерптского Университета. Харьков :
Паровая Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1903. 23 с. – Отдельные оттиски из
"Запис. Императ. Харьк. университета" за 1903 г. Переклад назви: Століття Юріївського
колишнього Дерптського Університету.

[Сумцов Н. Старі зразки української народної словесності. Харків : Печатне діло, 1910. 20 с.](#)

[Сумцов Н. Ф. Коломыйки. Киев : Изд. ред. "Киевской Старины", 1886. 24 с. Переклад назви: Коломийки.](#)

[Коваленский М. И. Житие Сковороды, описанное другом его М.И. Коваленским / предисл. Н. Ф. Сумцов. Киев : Ред. «Киевской Старины», 1886. 48 с. Переклад назви: Життя Сковороди, описане другом його М. І. Коваленським.](#)

[Сумцов Н. Ф. Из украинской старины. Харьков : Тип. "Печ. Дело" кн. К. Н. Гагарина, 1905. 162 с. : ил. Переклад назви: Із української старовини](#)

Сумцов Н. Ф. Очерки народного быта : из этнограф. экскурсии 1901 г. по Ахтырскому уезду Харьков. губернии. Харьков : Типо-Литография "Печатное дело", 1902. 57 с.
Переклад назви: Нариси народного побуту : з етнографічної екскурсії 1901 р. По Охтирському повіту Харківської губернії.

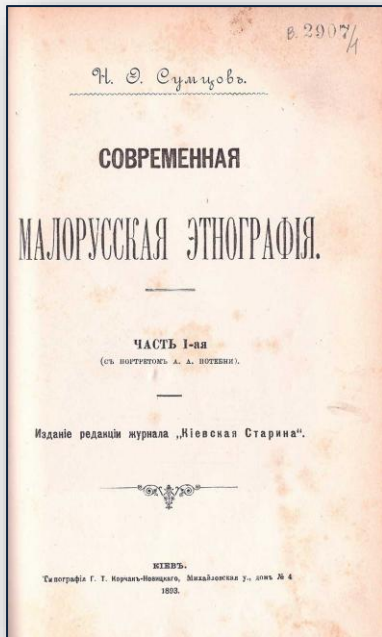
Сумцов Н. Ф. Пожелания и проклятия (преимущественно малорусские). Харьков : Тип. Губ. Правления, 1896. 26 с. Переклад назви: Побажання та прокляття (переважно малоросійські).

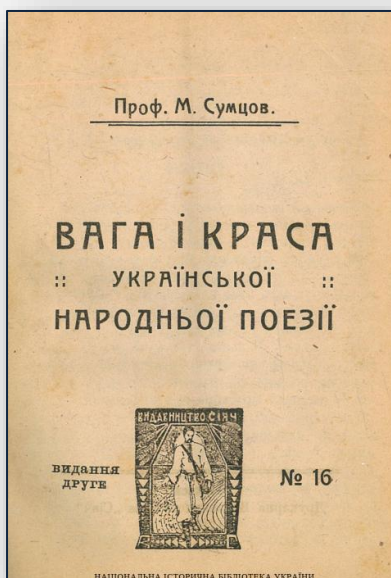
[Сумцов Н. Ф. Малорусские пьяницкие песни. Киев : Тип. А. Давиденко, 1886. 26 с.](#)
[Переклад назви: Малоросійські п'яницькі пісні.](#)

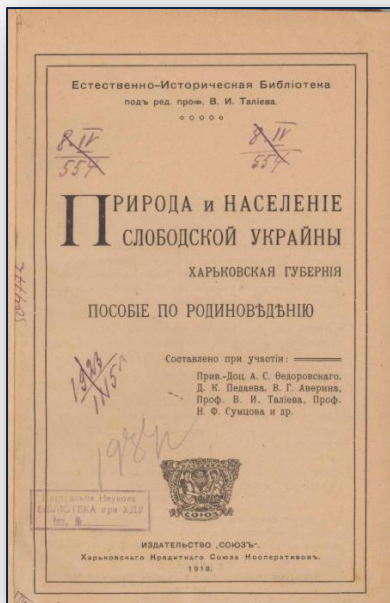
[Сумцов Н. Ф. Дубы Т. Г. Шевченка. Харьков : Тип. "Печат. дело", 1911. 18 с.](#)

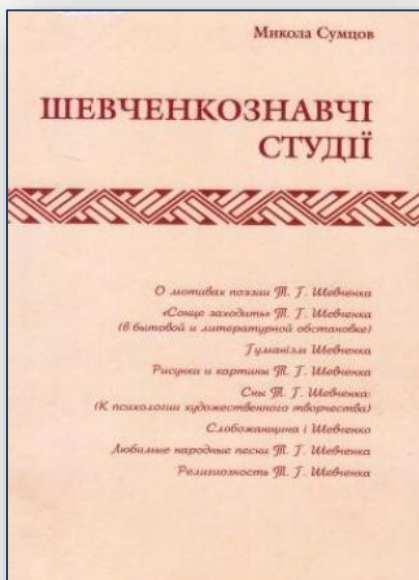
[Сумцов Н. Ф. Современная Малорусская этнография. Часть 1-ая \(з портретом А.А. Потебни\). Издание редакции журнала "Киевская Старина". Киев : Типографія Г.Т. Корчак-Новицького, 1893. 279 с.](#)

[Сумцов М.Ф. Вага і краса української народної поезії. Черкаси : Сіяч, 1917. 64 с.](#)

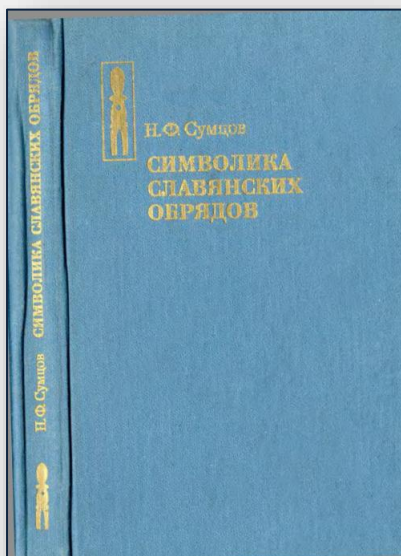
Сумцов Н. Ф. Природа и население Слободской Украины. Харьковская губерния : пособие по родиноведению / авт. послесл. В. С. Романовский. — репр. изд. Харьков : Сага, 2007. 334 с. — (Харьковская историческая библиотека). Переклад назви: Природа та населення Слобідської України. Харківська губернія.

Сумцов М. Шевченкознавчі студії [ідея, упорядкув., передм., комент., показчики А. М. Калинчук] ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Київ : Четверта хвиля, 2019. 303 с.

[Сумцов Н. Ф. Хрестоматія по українській літературі. Харьков : Вид-во «Союз», 1918. 156 с.](#)

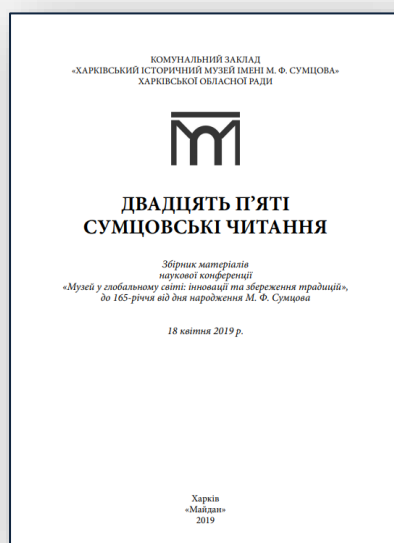

[Сумцов Н. Ф. Символика славянских обрядов : избранные труды. М. : Издательская фирма «Восточная литература» РАН, 1996 \(Этнографическая библиотека\). 296 с.](#)

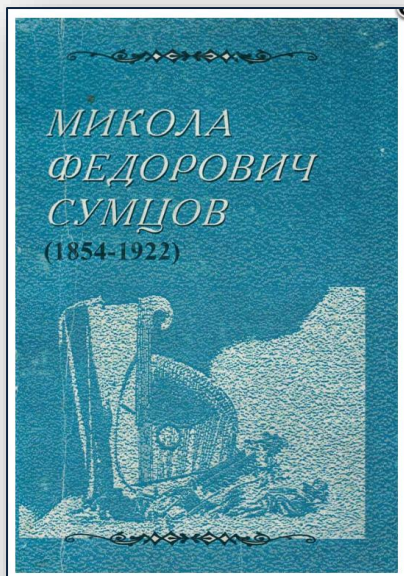
Дослідження наукової спадщини М. Сумцова

[М. Ф. Сумцов у спогадах і дослідженнях : \[список праць про М. Сумцова\] // На пошану академіка Миколи Федоровича Сумцова : \[блог\].](#)

[Двадцять п'яті сумцовські читання : збірник матеріалів наукової конференції «Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій», до 165-річчя від дня народження М. Ф. Сумцова 18 квітня 2019 р. Харків : Майдан, 2019. 202 с.](#)

Микола Федорович Сумцов (1854–1922) : бібліогр. покажч. / НАН України, Ін-т історії України, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Н. І. Полянська, В. О. Савчук, В. З. Фрадкін, В. О. Ярошик]. Київ : Рід. край, 1999. 251 с.

Інтернет-ресурси

[Микола Сумцов \(1854–1922\). Микола Сумцов 165 років // Педагогічний музей України НАПН України : \[офіц сайт\]](#)

[На пошану академіка Миколи Федоровича Сумцова : блог.](#)

УКРІНФОРМ

Засновано у 1918 році

Микола Сумцов. Словесник у країні німих

14.09.2019 10:00

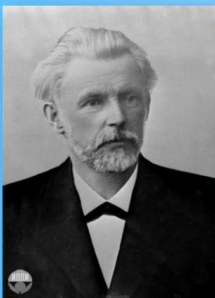
[Микола Сумцов. Словесник у країні німих / О. Рудяченко // Укрінформ.](#)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

#працюємо_для_перемоги

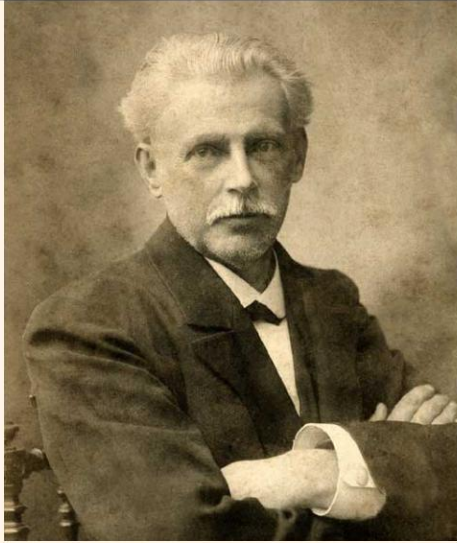
(1854-1922)

Микола Федорович Сумцов –
золотий фонд української науки:
170 років від дня народження

[Національна академія педагогічних наук України, державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського](#)

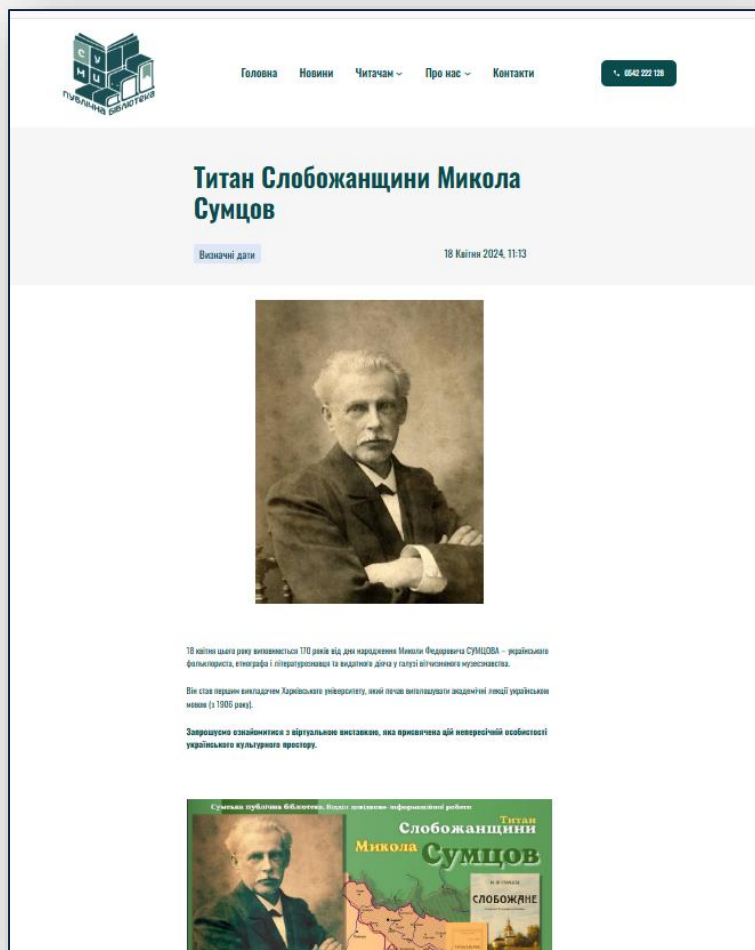

[Про бібліотеку](#) [Ресурси і фонди](#) [Бібліотечні послуги](#) [Інформація](#) [Книжкові виставки](#) [У](#)
[Наукові видання](#) [Конференції](#) [Українська](#)

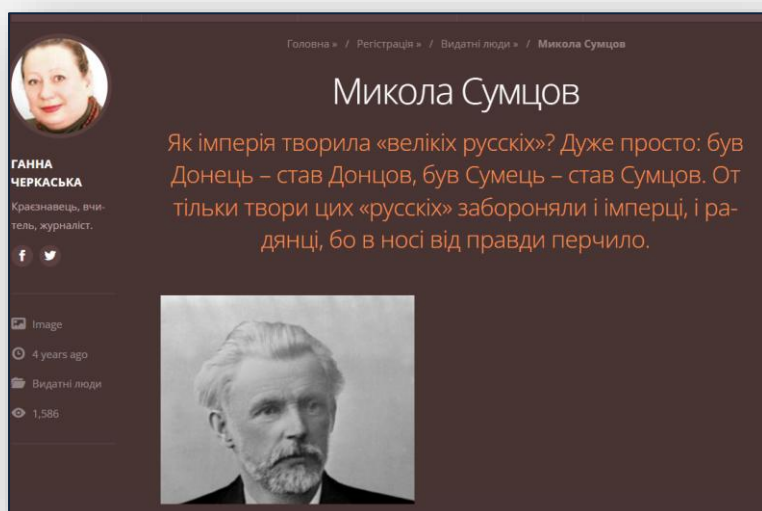

**Книжкова виставка, присвячена Ми-
колі Сумцову (1854–1922)**

[Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника](#)

Титан Слобожанщини Микола Сумцов / Сумська публічна бібліотека

Микола Сумцов / Г. Черкаська // Uahistory.

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського

Оберіть мову

[Зворотний зв'язок](#) | [Мапа сайту](#) | [Вхід](#)

ПРО БІБЛІОТЕКУ НОВИНИ ЧИТАЧАМ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКАРЯМ

Головна > Народився Микола Сумцов, фольклорист, етнограф, літературознавець, філологічного товариства

Народився Микола Сумцов, фольклорист, етнограф, літературознавець, один з фундаторів Харківської громадської книгозбірні філологічного товариства

Дата події: 18-04-1854

Матеріали е-Бібліотеки "Україніка":

[Микола Сумцов](#)
[Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка](#)
[Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова](#)
[Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна](#)
[Київська старшина](#)
[Діах українського фольклору](#)
[Петро Лавровський](#)
[Юрій Павлович](#)

1854 народився Микола Сумцов, фольклорист, етнограф, літературознавець, громадський діяч. Автор понад 1,5 тис. наукових праць. Доктор філологічних наук (1885), професор (1889). Член-кореспондент Петербурзької АН (1905), Чеської АН (1899), дійсний член УАН (1919). Навчався в

Інформаційно-бібліотечна рада НАНУ

Бібліотекознавчі ресурси

Е-науково-методична служба

Інститут бібліотекознавства

Бібліотеки та бібліотечні мережі

Професійне навчання

Книгообмін

Навігація

• УКРАЇНІКА В ДАТАХ

• **Ukrainika**

Електронна бібліотека "УКРАЇНІКА"

• Нові надходження

• Пошук

• Рубрикатор

• Про проєкт

[Микола Сумцов / Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського // Електронна бібліотека «Україніка».](#)

ГОЛОВНА ПРО НАС НАРОДНА КУЛЬТУРА УСНА ІСТОРІЯ ПЕРСОНАЛІЇ ЕТНОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА

МИКОЛА СУМЦОВ: ЗА ПОКЛИКОМ КРОВІ

[Персоналії](#)

[Слобожанщина](#)

[Майстер-класи](#)

[Фото](#) | [Відео](#)

[Словник етнографічних термінів](#)

Микола Сумцов був із тих вчених, якому вдалося не просто зробити наукову кар'єру, а й стати знайомим просвітителем та інтелектуальним героєм Слобожанщини.

Микола Сумцов, за твердженням сучасного етнологіста Михайла Красникова, був одним із небагатьох «ведених синів Слобожанщини», якому вистачило лише роль дослідника та спостерігача «проявів творчої енергії народного духу» було недостатньо. Він не розглядав селянство зі сторони, суто як джерело етнографічних матеріалів, а, насамперед, бачив живих людей, які потребують співчуття і допомоги. Багато робив Микола Сумцов для просвіти простого народу, адже він ніколи не відокремлював від долі земляків своєї власної долі.

Хоча й народився Микола Федорович у Петербурзі (6 квітня 1854 р.), втім, практично все життя присвятив Слобідській Україні.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

< ЛИПЕНЬ >

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

6 На сьогодні нічого немає

[Микола Сумцов – за покликом крові / С. Маховська // ІМФТ ім. М. Т. Рильського НАН України.](#)

Харківський національний університет
імені Василя Назаровича Каразіна

707-56-77
Контактна інформація

Філологічний факультет

Освіта і наука | Міжнародна діяльність | Студентська | Абітурієнтам | Працевлаштування |

Оголошення | Новини | Опитування

Головна » Освіта і наука » М.Ф. Сумцов (1854–1922)

Микола Федорович Сумцов (1854–1922)

Сумцов М.Ф. – дослідник історії української та російської літератури, фольклористики, етнографії. У Харківському університеті працював професором на кафедрі російської мови й словесності з 1878 р. по 1918 р. Ще під час навчання в університеті одержав золоту медаль за дослідження з історії демонології, яке до друку не було допущене цензурою, і тільки одна глава була надрукована 1878 р. під заголовком "Очерк истории колдовства в Западной Европе. 1881 р. Сумцов М.Ф. захистив магістерську дисертацію "О свадебных обрядах, 1885 р. – докторську дисертацію "Хлеб в обрядах и песнях".

Фольклористичні студії Сумцова М.Ф. не припиняв протягом усього життя, про що свідчать такі роботи, як: "К вопросу о влиянии греческого и римского свадебного ритуала на малорусскую свадьбу" (1880), "Из южнорусской старины" (1881), "Современная южнорусская этнография" (1893). У них досліджувалася генеза української обрядовості, значимості, особливості їх побутування в різних регіонах України, вивчався український мелос.

Сумцов М.Ф. відомий і як дослідник давньої та нової української літератури. У численних розвідках йдеться про необхідність виокремлення такої дисципліни, як історія української літератури, систематичного дослідження творчості окремих митців в контексті індивідуальної стилістики: "Характеристика южнорусской литературы" (1885), "О малорусской литературе" (1887), "О сочинениях Г.Ф. Квитки" (1887), "К истории южнорусской литературы XVII ст." (1894, 1895). У цьому контексті виділяємо дослідження Сумцова М.Ф. про Шевченка: "О мотивах поэзии Шевченко" (1898), "Харьков и Шевченко" (1911), "Пушкин и Шевченко" (1917), статтю про письменника для енциклопедичного словника Ф. Брокгауза та І. Ефрона (СПб, 1903. – Т.39).

Микола Федорович Сумцов (1854-1922) / Харківський Національний Університет ім. В. Н. Каразіна.

Четвер, 03 травня 2012 00:00

Сумцов Микола. Культурний куточок Харківської губернії (Попівська Академія) [1888]

Сумцов Микола

Невелике дослідження відомого українського вченого Миколи Сумцова (1854-1922) про "Попівську Академію", що функціонувала на початку XIX століття поблизу м. Суми та її засновника Олександра Паліцина (17??-1816).

У додатку подано дослідження М. Сумцова про два твори О. Паліцина "Послание к Привете" та "Игорь, героическая песнь".

Надруковано: Харьковский сборник. - Харьков, 1888. - Вып. 2. - С. 100-112, 211-215.

Сумцов Микола. Культурний куточок Харківської губернії (Попівська Академія) [1888] / М. Сумцов.

СУМЦОВ МИКОЛА ФЕДОРОВИЧ

СУМЦОВ Микола Федорович (18(06).04.1854—14.09.1922) — фольклорист, етнограф, літературознавець, громад. діяч. Д-р філол. н. (1885), професор (1889). Чл.-кор. Петерб. АН (1905), Чеської АН (1899), дійсний член УАН (1919; із 1921 — ВУАН). Н. в м. Санкт-Петербург у родині нащадків козацької старшини. Батьки переїхали до Харкова. Навч. в Харків. гі-зії та Харків. ун-ті, історико-філол. ф-т якого закінчив 1875. Залишився при ун-ті для написання дисертації, захистив магістерську дис. "О свадебных обрядах, преимущественно русских" (1881). Докторську дисертацію, присвячену творчості Лазаря Барановича, захистити не дозволили через звинувачення в "українофільстві". 1885 за дослідження "Хлеб в обрядах и песнях" одержав наук. ступінь д-ра. Із 1889 — ординарний професор Харків. ун-ту, заслужений професор історії рос. літератури (1906), декан історико-філол. ф-ту (1908—1916). Один із засновників Харківського історико-філологічного товариства, яке очолював 1897—1919. Протягом багатьох років був дійсним членом Наукового товариства імені Шевченка (з 1908), Моск. археол. т-ва, багатьох ін. наук. т-в і громад. орг-цій. Організатор проведення в Харкові 12-го Археол. з'їзду (1902), для якого була влаштована виставка етногр. пам'яток, що стала основою Етногр. музею, який діяв при Харків. історико-філол. т-ві, 1904—18 був його директором. 1920—22 — директор Музею Слобідської України (Харківський історичний музей). Сприяв відкриттю в Харкові громад. б-ки (див. Бібліотека наукова імені В.Короленка в Харкові), організував перше пед. т-во. Виступав проти заборони укр. мови, 1907 розпочав читати лекції в Харків. ун-ті укр. мовою. Автор численних праць зі слов'ян. та укр. фольклору, етнографії, краєзнавства, переважно Слобідської України. Протягом 1889—90 в час. "Киевская старина" публіку- вав етногр. дослідження побуту, госп. занять, домашніх промислів, обрядової культури українців Слобожанщини під назвою "Культурные переживания". 1918 видав узагальнюючу працю "Слобожане". Досліджував також давню укр. літературу, зокрема спадщину письменників-полемістів: Івана Вишенського, Інокентія Гізеля, Іоанія Галатювського, Лазаря Барановича. Автор наукових розвідок, присвячених творчості Г.Кейки-Оснот'яненка, І.Котляревського, Т.Шевченка, М.Гоголя та ін. Досліджував також творчість О.Грибоєдова, В.Жуковського, Л.Толстого, А.Чехова та ін. Цікавився проблемами укр. мистецтвознавства, філосо. думки, історії театру, педагогіки. Його праці друкувалися в багатьох наук. періодичних виданнях, знаходили позитивний відгук серед європ. наук. громадськості. Підтримував наук. зв'язки з багатьма слов'ян. вченими.

П. у м. Харків.

Особистий фонд С. зберігається в Центр. держ. істор. архіві України, м. Київ.

ДЗЮБА Олена Миколаївна

[Сумцов Микола Федорович \[Електронний ресурс\] / О. М. Дзюба // Інститут історії України НАН України.](#)

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕЧНА
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого

ГОЛОВНА
РУБРИКИ
КНИГА
ПАМ'ЯТІ
ПОШУК
ДОВІДНИК
ПРО ПРОЕКТ
КОНТАКТИ

Кількість користувачів
Сьогодні : 40
За місяць : 366
Кількість

А Б В Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ю Я

Рубрики : Персоналії

Сумцов Микола Федорович

Сумцов Микола Федорович [криміоніми: *Н. С.; Н. Ф. С.; С.; С.-в.; С.-в.; С.-в. Н.; С.-в. Н. Ф.; С.-в. Н.;* 06(18).04.1854, Санкт-Петербург, Російська імперія — 12.09.1922, Харків] — історик, музеєзнавець, етнограф, фольклорист, мистецтвознавець, літературознавець, бібліограф, громадський діяч. Доктор філологічних наук (1885), професор, академік УАН-ВУАН (1919).

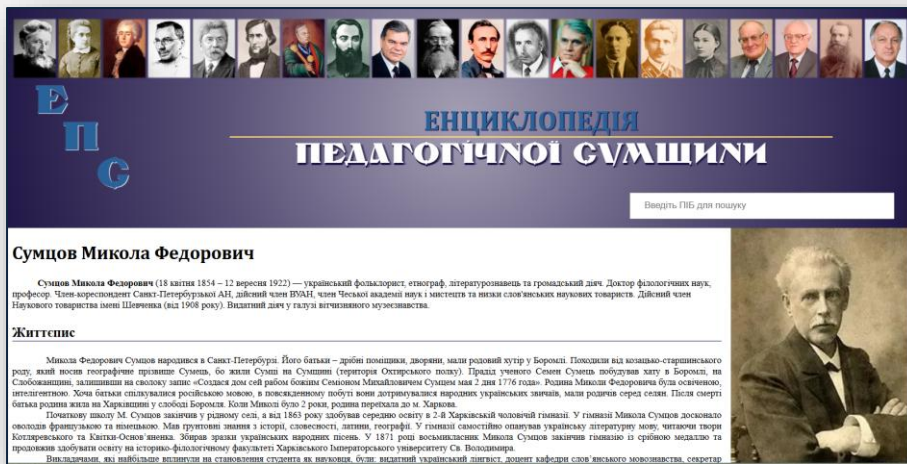
Народився в сім'ї дрібного дворянина-землевласника (мав родовий хутір у Боромлі поблизу Охтирки), урядовця в колегії Міністерства фінансів Російської імперії. За походженням — нащадок козацької старшини Сумського слобідсько-українського козацького полку, що мали родові прізвище Сумець, згодом зросійщене на Сумцов. У 1856 р. сім'я перебралася в Україну, зрештою осіли в Харкові. Того ж року помер батько.

Закінчив 2-гу Харківську гімназію (зі срібною медаллю) та історико-філологічний факультет Харківського університету (1875). У виш. його викладачами були О. Потебня, А. Лебедєв, О. Кирпичников. Українську мову опанував самостійно ще гімназистом, поза шкільною програмою читав твори О. Котляревського та Г. Кейки-Оснот'яненка, тоді ж почав цікавитися українським фольклором та етнографією, які науково досліджував до кінця свого

[Сумцов Микола Федорович / Українська бібліотечна енциклопедія \(УБЕ\) //](#)
[Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого.](#)

Микола Сумцов / Електронна бібліотека «Чтиво».

Микола Сумцов / Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого //
Електронна бібліотека «Культура України».

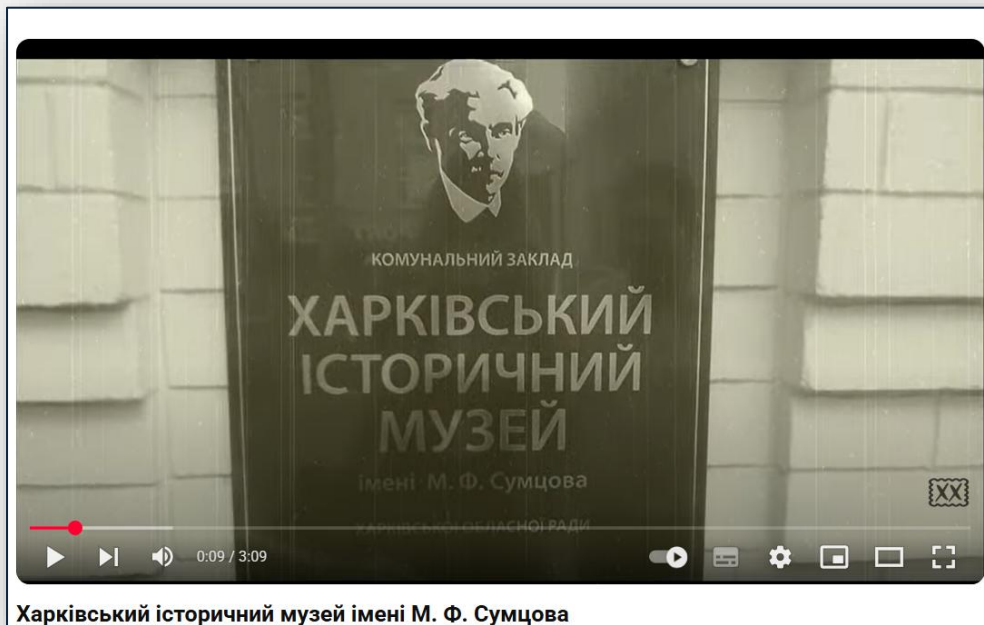

[Енциклопедія педагогічної Сумщини / Наукова бібліотека Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка](#)

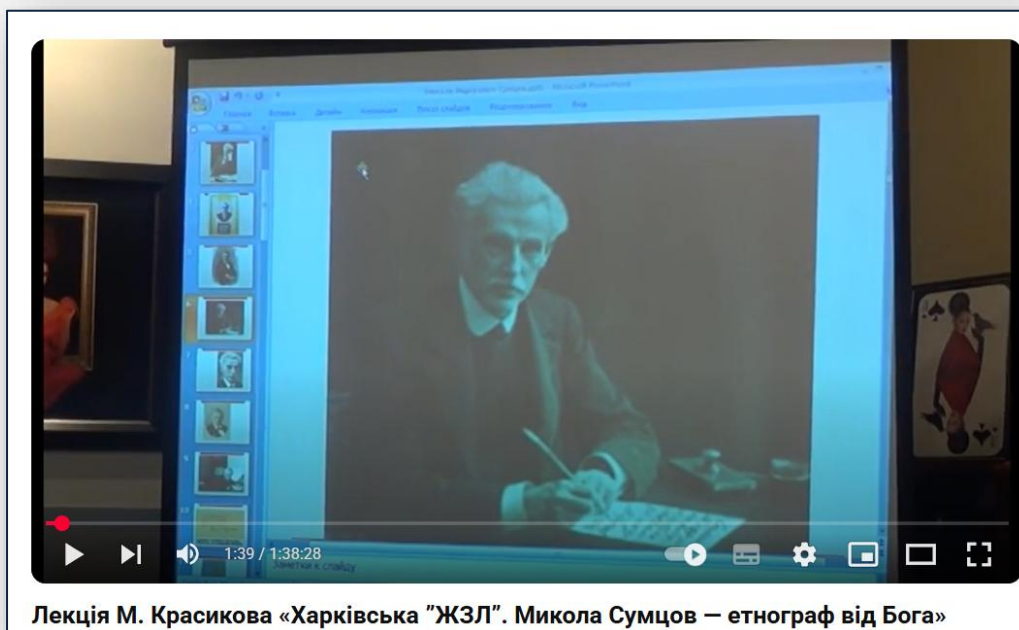
Документальні фільми, присвячені вченому-етнографу Миколі Сумцову

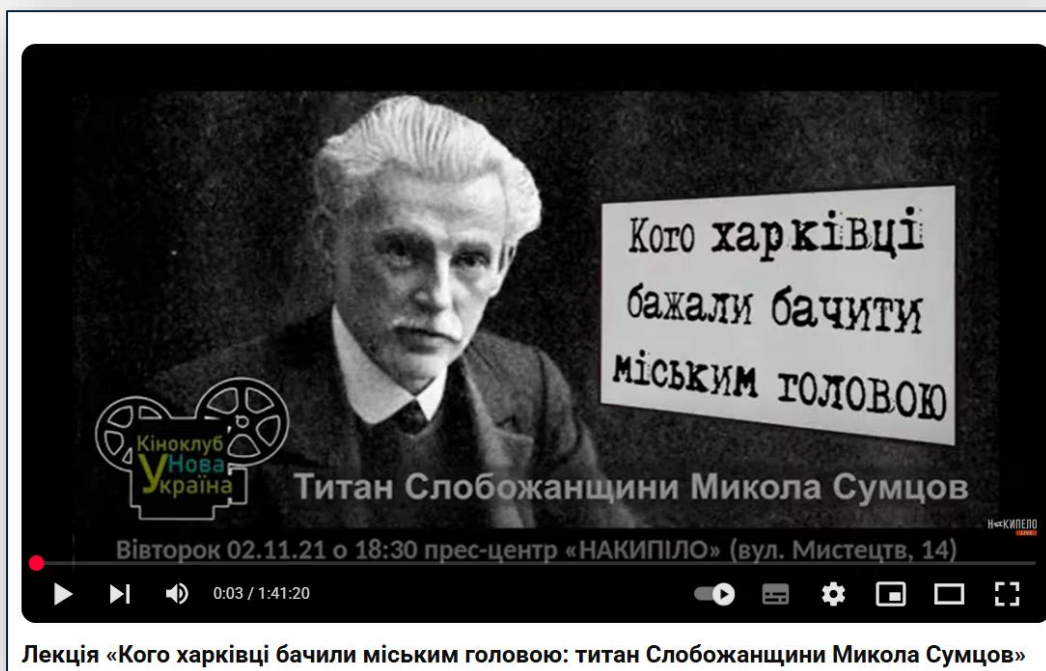
[М. Ф. Сумцов – директор Музею Слобідської України імені Г. С. Сковороди / Харківський історичний музей.](#)

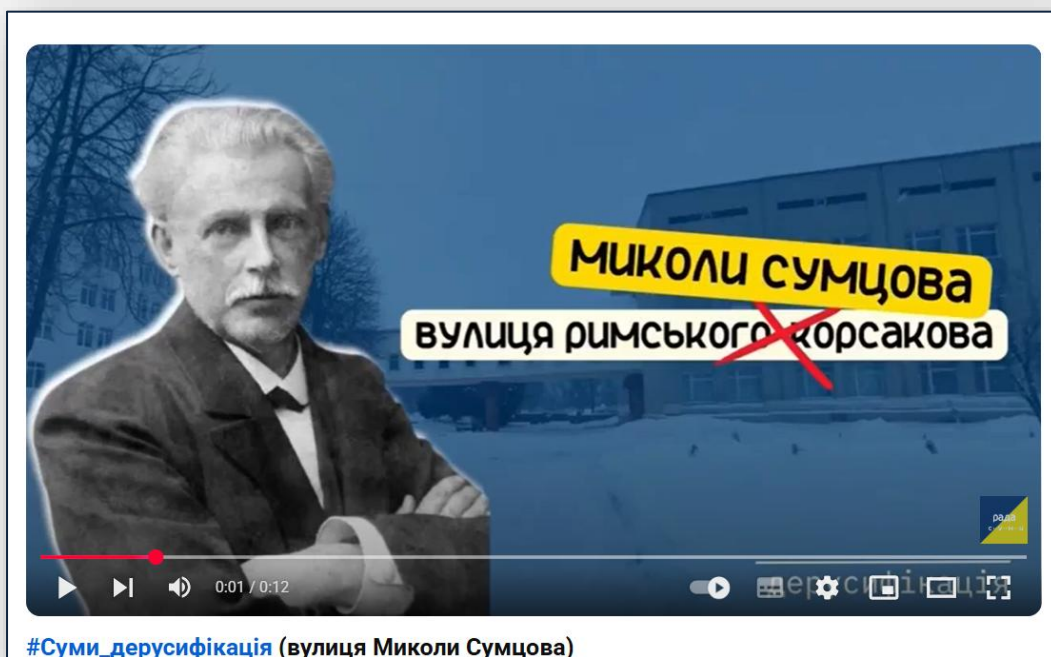
[Харківський історичний музей / Хроніки художника.](#)

[«Харківська ЖЗЛ». Микола Сумцов – етнограф від бога / лекція М. Красикова.](#)

[Кого харківці бачили міським головою: титан слобожанщини Микола Сумцов / Кіноклуб «Нова Україна».](#)

[Суми_дерусифікація \(вулиця Миколи Сумцова\) / Rada Sumy.](#)

Вшанування пам'яті Миколи Федоровича Сумцова

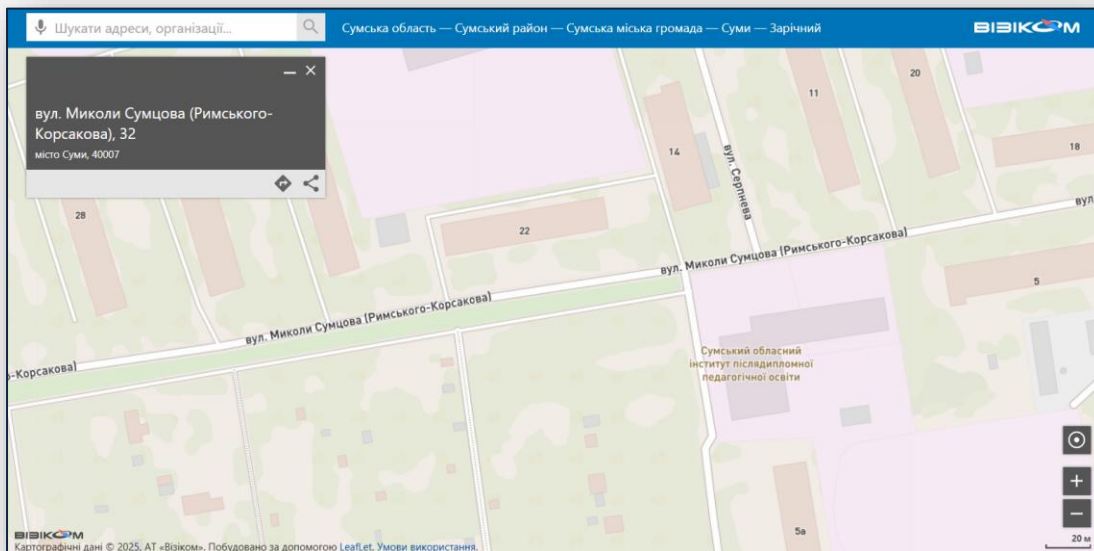
Монета – 100 років Харківському історичному музею ім. М. Ф. Сумцова.

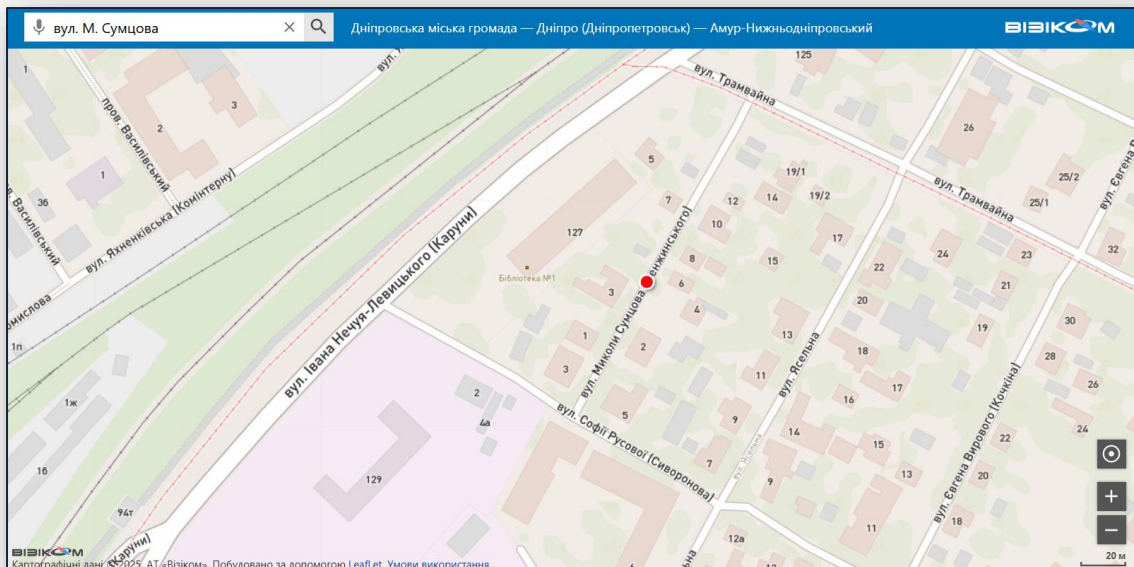

У 2004 р. до 150-річчя від дня народження Миколи Федоровича Сумцова на будинку № 13 по вул. Університетській, де з 1876 до 1922 року розміщувався архів історико-філологічного товариства і працював учений, було відкрито меморіальну дошку.

Скляний корпус Харківського історичного музею ім. М. Сумцова (із 2015 р.). Вигляд з Майдану Конституції.

Вулиці, названі на честь М. Сумцова: м. Дніпро, м. Суми (колишня Римського-Корсакова)